

Metodologija izrade tehnološkog plana (Roadmapa)

PLAN ENERGETSKIH TEHNOLOGIJA-TEHNOLOŠKI PLAN (ENERGY TECHNOLOGY ROADMAP)

- **TEHNOLOŠKI PLAN JE STRATEŠKI PLAN** KOJI OPISUJE KOJE JE KORAKE POTREBNO PODUZETI DA BI SE POSTIGLI **ŽELJENI CILJEVI** i JASNO NAVODI VEZE IZMEĐU ZADATAKA I PRIORITETNIH AKTIVNOSTI ZA KRAĆE , SREDNJE I DUŽE VREMENSKO RAZDOBLJE.
- TAKOĐER, TEHNOLOŠKI PLAN UKLJUČUJE MJERLJIVE **MEĐU-CILJEVE** (GODIŠNJE CILJEVE) KAKO BI SE REDOVITO PRATIO NAPREDAK PREMA KRAJNEM CILJU TEHNOLOŠKOG PLANA.
- TEHNOLOŠKI PLAN POMAŽE U POIMANJU ONOG ŠTO SE TREBA DOGODITI TIJEKOM VREMENA KAKO BI SE DOŠLO U **ŽELJENO BUDUĆE STANJE**
- TEHNOLOŠKI PLAN SE ČESTO AŽURIRA KAKO BI SE UZEO U OBZIR POSTIGNUTI NAPREDAK, PROMJENE U RASPOLOŽIVIM RESURSIMA I DRUGE PROMJENJENE OKOLNOSTI.(SVAKE 2 GODINE)
- U PROJEKTU ENVISION2020, TEHNOLOŠKI PLAN, ZA SVAKI GRAD PARTNER U PROJEKTU, IMA VREMENSKI HORIZONT **DO 2020. GODINE.**
- U KONTEKSTU PROJEKTA EnVision2020 TEHNOLOŠKI PLAN BI TREBAO OMOGUĆITI REGIONALNIM I GRADSKIM UPRAVAMA RAZVOJ POLITIKA KOJE ĆE PODUPRIJETI PRIMJENU SIGURNOG , ZELENOG I DOSTUPNOG ENERGETSKOG MIXA PRIMJENOM **KLJUČNIH ENERGETSKIH TEHNOLOGIJA**

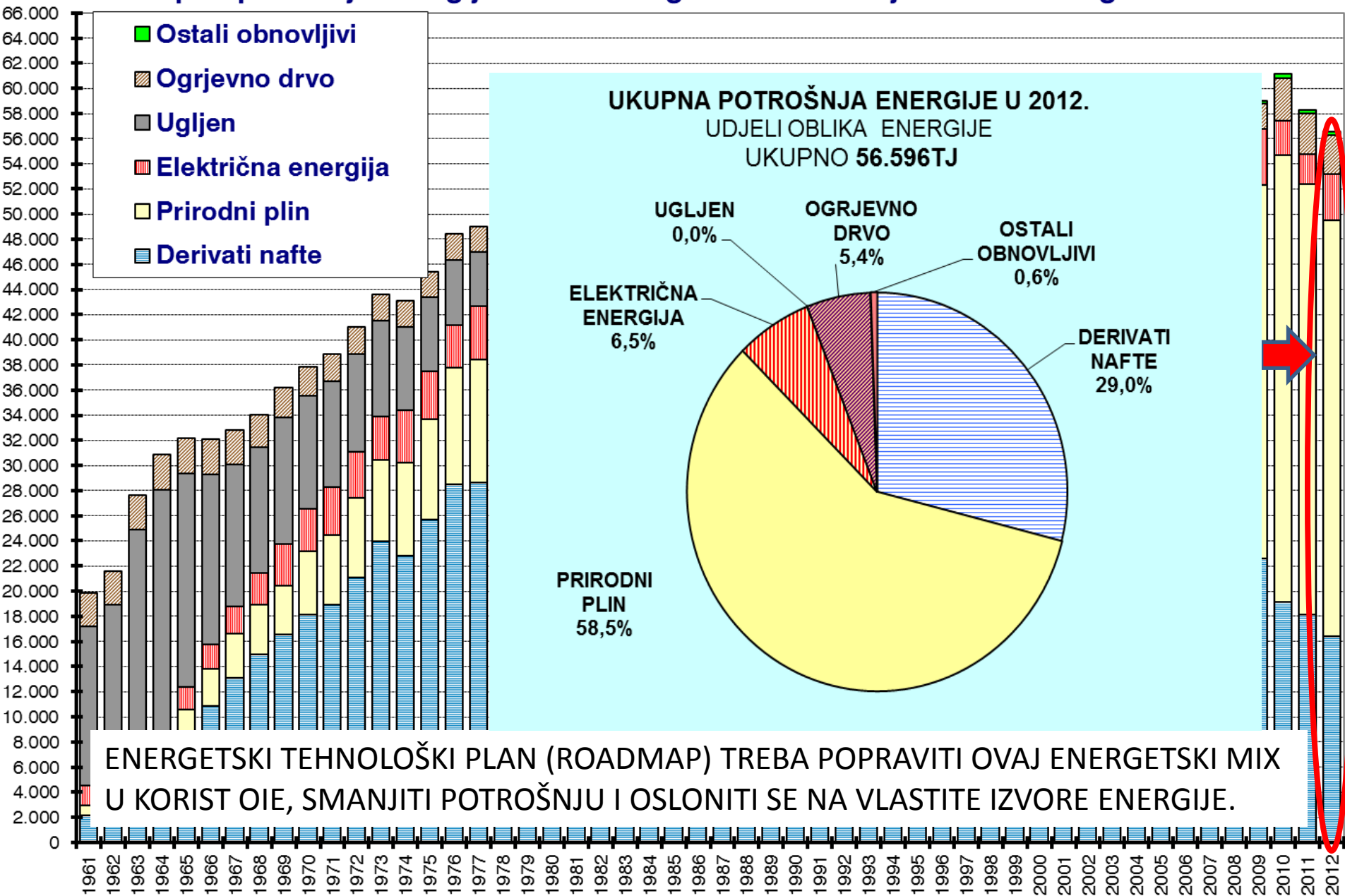
KLJUČNE ENERGETSKE TEHNOLOGIJE ZA GRAD ZAGREB

Konvencionalni izvori energije	Obnovljivi izvori energije	Energija biomase	Energetska učinkovitost	Smart grid/Transport
1.Kombinirani plinsko-parni ciklus (CCGT)	1. Hidroenergija	1. Grijanje na pelete	1.Energetska učinkovitost u zgradarstvu	1. Pohrana električne energije u električnim vozilima (EVs)
	2.Fotonaponski sustavi	2. Kogeneracija na deponijski plin		
	3.Ravni pločasti solarni kolektori i solarni vakuumski kolektori			
	4. Geotermalne toplinske pumpe			
	5. Direktno korištenje geotermalne energije			

6 ključnih tehnologija odnosi se na proizvodnju primarne energije iz obnovljivih izvora, jedna na energetske transformacije, a po jedna na potrošnju OIE, energetska učinkovitost i alternativna goriva u prometu.

TJ

Ukupna potrošnja energije u Gradu Zagrebu u razdoblju 1961.-2012. godine

Ukupna potrošnja energije u 2012. godini

ENERGENT	JED. MJERE	KOLIČINA	ENERGIJA (TJ)	UDIO %
DERIVATI NAFTE	/t/	381.220	16.401	29,0
lož ulje	/t/	53.120	2.135	3,8
lož ulje ekstra lako	/t/	35.000	1.495	2,6
dizel gorivo	/t/	185.000	7.901	14,0
motorni benzin	/t/	90.000	4.013	7,1
petrolej	/t/	190	8	0,0
ukapljeni naftni plin	/t/	18.100	849	1,5
PRIRODNI PLIN	/000 m3/	993.782	33.131	58,5
ELEKTRIČNA ENERGIJA	/MWh/	1.017.710	3.664	6,5
UGLJEN	/t/	1.300	18	0,0
OGRJEVNO DRVO	m ³	340.000	3.060	5,4
OSTALI OBNOVLJIVI			322	0,6
geotermalna energija	TJ	43	43	0,1
biodizel	/t/	2,2	0	0,0
ostala biomasa i otpad	TJ	75	75	0,1
deponijski i bioplin	/000 m3/	7.928	159	0,3
energija sunca	TJ	46	46	0,1
UKUPNO			56.596 (15.721 GWh)	100,0

PORIJEKLO ENERGIJE :

„UVOZ U GRAD“

99,6%

VLASTITI IZVORI GRADA

0,4%

UDIO OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE U UKUPNOJ POTROŠNJI 2012. ZAJEDNO SA OGRJEVNIM DRVOM JE 6,0% ,A UDIO FOSILNIH GORIVA VIŠE OD 90 % (PLIN 58,5 % DERIVATI NAFTE 29%)

RADIONICA MAPIRANJA KLJUČNIH ENERGETSKIH TEHNOLOGIJA

CILJEVI RADIONICE:

- Rasprava o listi **prioritetnih ključnih energetske tehnologija** i prijedlog redoslijeda njihove primjene.
- Razmatranje energetske ciljeva EU, R. Hrvatske i grada Zagreba do 2020. i **određivanje godišnjih energetske ciljeva.**
- Prepoznavanje **nedostataka i prepreka** za širu primjenu prioritetnih ključnih tehnologija.
- Prijedlog **financijskih instrumenata i aktivnosti/mjera.**
- Prijedlog **relevantnih dionika.**

SUDIONICI:

Podijeljeni u **tri radne grupe** prema ključnim tehnologijama:

1. Hidroenergija, Energetska učinkovitost u zgradarstvu i Električna vozila (EVs)
2. Kombinirani plinsko-parni ciklus (CCGT), Kogeneracija na deponijski plin , Geotermalne toplinske pumpe i Direktno korištenje geotermalne energije
3. Fotonaponski sustavi, Ravni pločasti solarni kolektori i solarni vakuumski kolektori i Grijanje na pelete.

SVAKA RADNA SKUPINA IMATI ĆE MODERATORA

KLJUČNI ELEMENTI TEHNOLOŠKOG PLANA (ROADMAP-a) UKLJUČUJU:

CILJEVE PLANA

U SLUČAJU PROJEKTA EnVision2020, CILJEVI SU ONI IZ **EUROPSKE ENERGETSKE POLITIKE 20,20,20, DO 2020.**, DALJE RAZRAĐENI U **NACIONALNOJ ENERGETSKOJ STRATEGIJI** , A TAKOĐER TREBA UZETI U OBZIR I **LOKALNE CILJEVE IZ EUROPSKE INICIJATVE SPORAZUM GRADONAČELNIKA.**

MEĐU-CILJEVI

GODIŠNJI CILJEVI ZA SVAKU KLJUČNU TEHNOLOGIJU KOJI, AKO BUDU POSTIGNUTI, VODE KA POSTIZANJU CILJEVA PLANA (npr. povećanje energetske učinkovitosti u zgradarstvu za 2% godišnje, povećanje instalirane snage FN modula za 3% godišnje itd)

NEDOSTATKE I
PREPREKE

LISTA POTENCIJALNIH NEDOSTATAKA I ZAPREKA KOJE SE ODOSE NA ZNANJE, TEHNOLOŠKA OGRANIČENJA, ZAKONSKA OGRANIČENJA, FINACIJSKE ZAPREKE, NEDOSTATAK SVJESNOSTI I SVI DRUGI NEDOSTATCI I ZAPREKE **KOJI ONEMOGUĆUJU POSTIZANJE CILJEVA.**

AKTIVNOSTI/
/MJERE

AKTIVNOSTI/MJERE KOJE TREBA PODUZETI DA BI SE **PREVLADALI NEDOSTATCI I BARIJERE** KOJI STOJE NA PUTU POSTIZANJA CILJEVA. AKTIVNOSTI I MJERE TREBAJU SE FOKUSIRATI NA OPIS POLITIKA I FINACIJSKIH MJERA POTREBNIH ZA POTICANJE ŠIROKE PRIMJENE ENERGETSKIH TEHNOLOGIJA KLJUČNIH ZA ENERGETSKI ODRŽIVI RAZVOJ.

PRIORITETNE
AKTIVNOSTI

LISTA NAJVAŽNIJIH AKTIVNOSTI KOJE TREBA PODUZETI ZA POSTIZANJE NAVEDENIH CILJEVA, ZAJEDNO **SA VREMENSKIM OKVIROM**, UZIMAJUĆI U OBZIR MEĐUSOBNU POVEZANOST TIH AKTIVNOSTI KAO I **ULOGI I ODOSE POJEDINIH DIONIKA** U PROVOĐENJU AKTIVNOSTI.

CILJEVI TEHNOLOŠKOG PLANA

1. CILJEVI ENERGETSKE POLITIKE EU

- **20%** smanjenja emisije stakleničkih plinova do 2020. godine u odnosu na 1990. godinu
- **20%** obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji u 2020. godini
- **10%** će iznositi udio obnovljivih izvora energije u 2020. godini korištenih u svim oblicima prijevoza u odnosu na potrošnju benzina, dizelskog goriva, biogoriva u cestovnom i željezničkom prijevozu te ukupne električne energije korištene u prijevozu;
- **9%** smanjenje neposredne potrošnje energije u razdoblju do 2016. godine primjenom mjera energetske učinkovitosti;
- **20%** smanjenje ukupne potrošnje energije u odnosu na temeljnu projekciju u 2020. godini

2. STRATEGIJA ENERGETSKOG RAZVITKA REPUBLIKE HRVATSKE iz 2009. godine (NN 130/09) predviđa **preuzimanje obveza iz ciljeva „20 20 20“ do 2020** kao jedan od strateških ciljeva nacionalne energetske politike Republike Hrvatske. **Dodatni ciljevi R. Hrvatske :**

- 10% smanjenje neposredne potrošnje energije do 2020. godine u odnosu na prosječnu potrošnju u razdoblju 2001. – 2005. godina
- 20% će iznositi udio bruto neposredne potrošnje energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji energije za grijanje i hlađenje
- 35% će iznositi udio električne energije iz obnovljivih izvora energije, uključivo velike hidroelektrane, u ukupnoj potrošnji električne energije

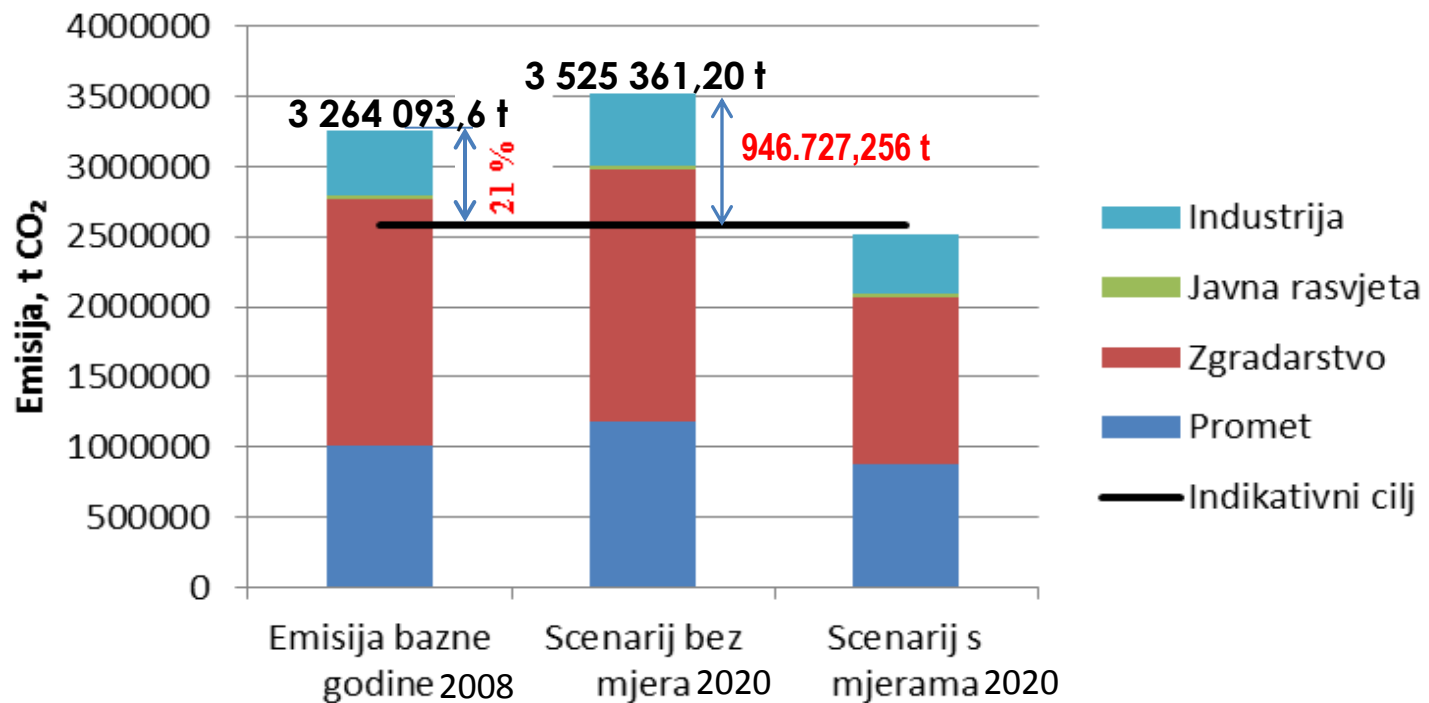
CILJEVI TEHNOLOŠKOG PLANA

3. ENERGETSKI CILJEVI GRADA ZAGREBA

3.1. Prema Akcijskom planu energetske održivosti Grada Zagreba:

- **21% ili 946.727,256 tona** smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine u odnosu na 2008. godinu

Ukupne emisije CO₂ po scenarijama

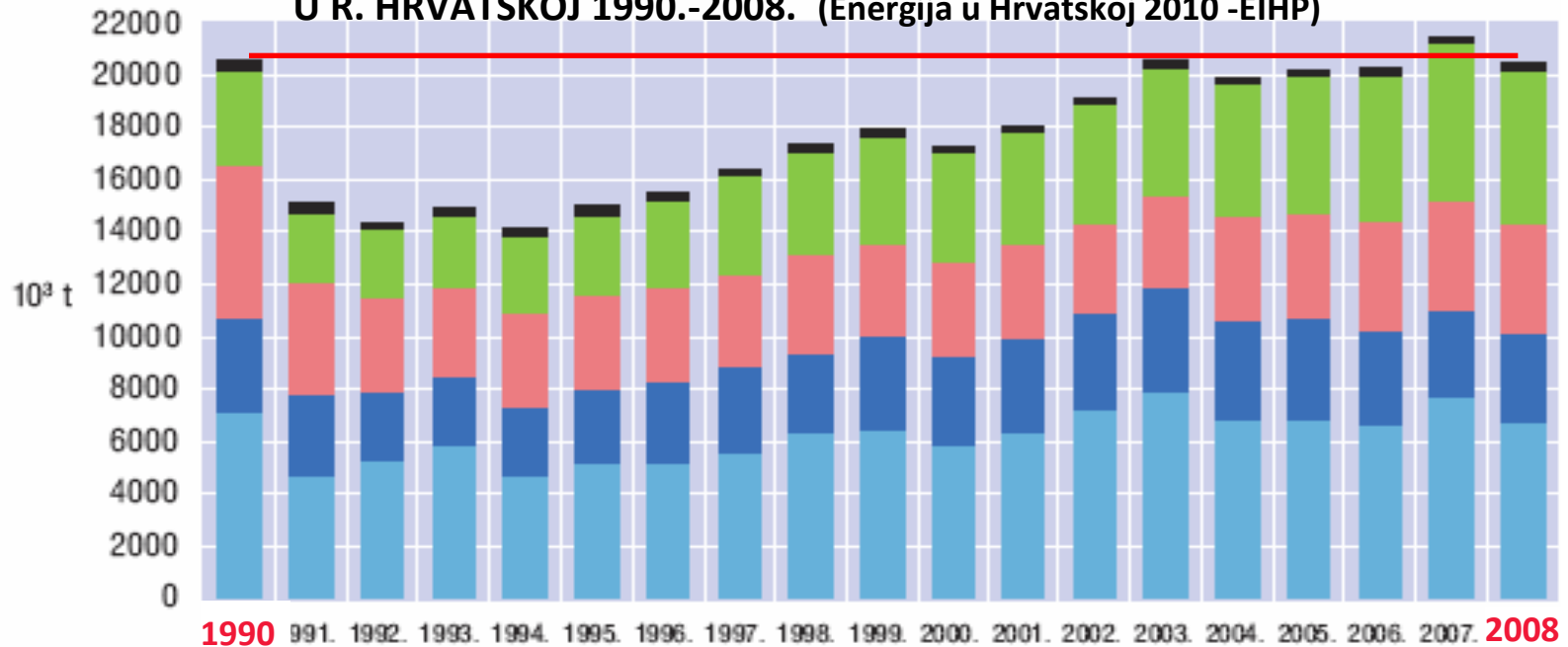
CILJEVI TEHNOLOŠKOG PLANA

3. ENERGETSKI CILJEVI GRADA ZAGREBA

3.1. Odabir referentne godine prema Akcijskom planu energetske održivosti razvika Grada Zagreba:

TREND EMISIJA CO2 USLIJED IZGARANJA GORIVA

U R. HRVATSKOJ 1990.-2008. (Energija u Hrvatskoj 2010 -EIHP)

- Izvancestovni promet | Off-road transport
- Cestovni promet | Road transport
- Industrija i građevinarstvo | Manufacturing industries and construction
- Neindustrijska ložišta | Non-industrial combustion furnaces
- Postrojenja za proizvodnju i transformaciju energije | Energy production

2008.- referentna godina za Grad Zagreb

CILJEVI TEHNOLOŠKOG PLANA

3. ENERGETSKI CILJEVI GRADA ZAGREBA-nastavak

3.2 Provođenjem Programa energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji Grada Zagreba ,Grad Zagreb do 2016. godine treba uštedjeti :

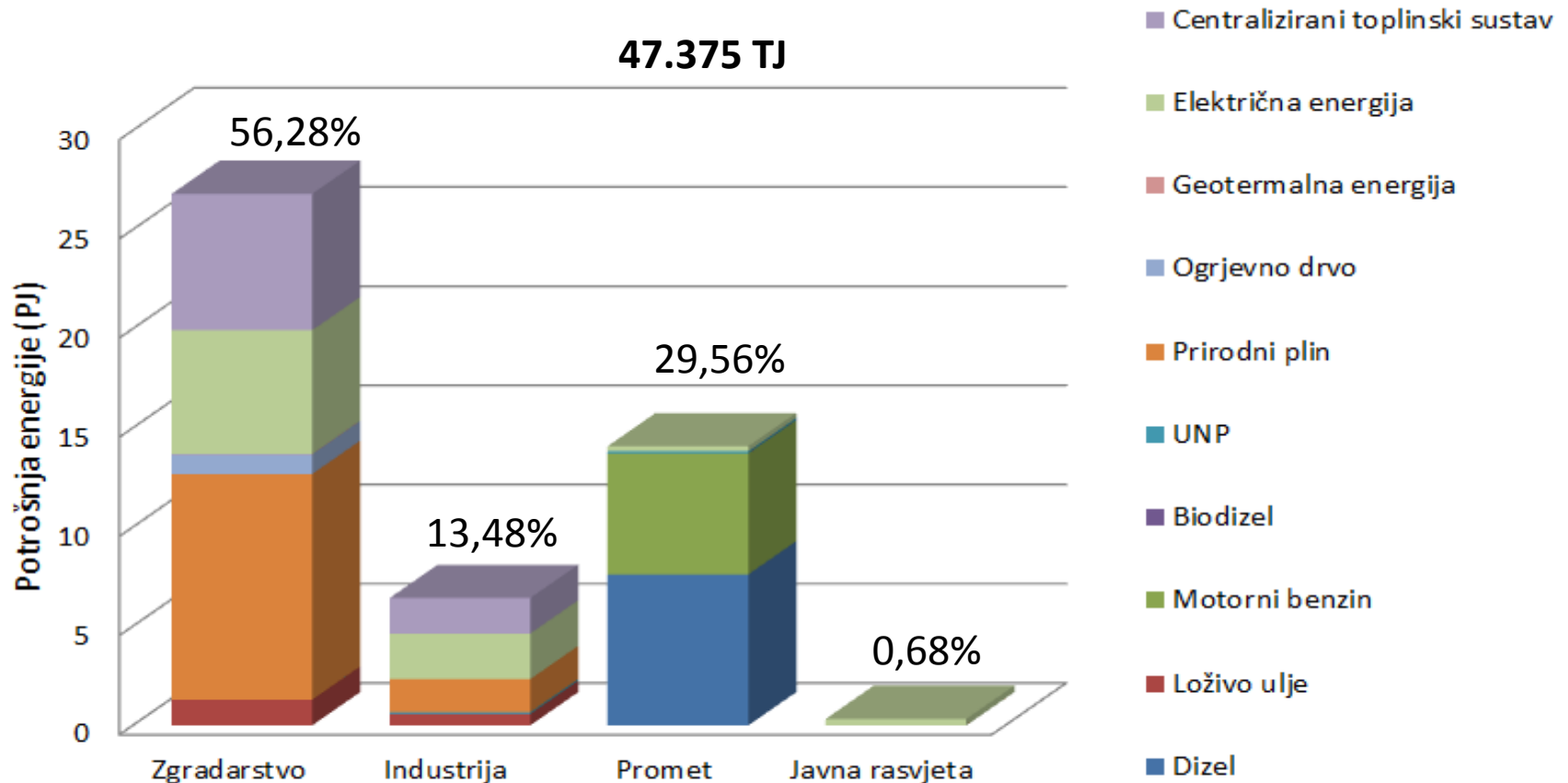
- **7 % ili 3.212,23 TJ** energije u neposrednoj potrošnji u odnosu na prosjek neposredne potrošnje u razdoblju 2004.-2008. godinu

Neposredna potrošnja energije po godinama					
Jedinica (PJ)	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Neposredna potrošnja energije za određivanje cilja	43,567	44,986	46,356	47,16	47,375
Industrija	5,875	6,066	6,251	6,359	6,421
Promet	12,877	13,296	13,701	13,938	13,832
Zgradarstvo	24,518	25,316	26,087	26,54	26,796
Javna rasvjeta	0,298	0,308	0,317	0,323	0,326
Petogodišnji prosjek (Esr)					45,889
Cilj za energetske uštede do kraja 2016. (7% * Esr)					3,212

CILJEVI TEHNOLOŠKOG PLANA

3. ENERGETSKI CILJEVI GRADA ZAGREBA-nastavak

3.2 Struktura pojedinih energenata po sektorima u neposrednoj potrošnji energije za Grad Zagreb u 2008. godini

NAJVEĆI UDIO U NEPOSREDNOJ POTROŠNJI ENERGIJE ZAUZIMA SEKTOR OPĆE POTROŠNJE (ZGRADARSTVO) 56,3 % ili 26.796 TJ .UZIMAJUĆI U OBZIR DA JE PROSJEČNA SPECIFIČNA POTROŠNJA TOPLINSKE ENERGIJE 179 kWh/m² U ZGRADARSTVU GRADA ZAGREBA, ZGRADARSTVO IMA NAJVEĆI POTENCIJAL ENERGETSKIH UŠTEDA PRIMJENOM MJERA EN. UČINKOVITOSTI.

MEĐU-CILJEVI

1. Među-ciljevi U slučaju projekta EnVision2020 **među-ciljevi** su **godišnji ciljevi za svaku ključnu tehnologiju**, koji, ako budu postignuti, doprinose postizanju 2020 ciljeva Grada Zagreba.

Godišnji ciljevi omogućuju **mjerjenje** željenih promjena u široj primjeni identificiranih ključnih energetske tehnologije ili oni koji mjere učinke razvoja ili primjene tih tehnologija.

PRIMJERI: ušteda energije (GWh,TJ), smanjenje emisije CO₂ (t), proizvodnja energije (GWh); povećanje proizvodnje energije (%); instalirani kapacitet (GW ili m²); povećanje instaliranih kapaciteta (%), itd.

Navedite barem jedan godišnji cilj za tu ključnu energetske tehnologiju kojim se može mjeriti napredak u postizanju postizanju 2020 ciljeva Grada Zagreba.

Godina	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Godišnji ciljevi						

NEDOSTACI I PREPREKE (GAPS)

2. Financijski nedostaci /prepreke (Financial gaps)

Popis **financijski izazova** koje je potrebno riješiti kako bi se **povećala upotreba**, odnosno šire korištenje **određene ključne tehnologije**.

(npr. otežano podizanje kredita zbog visoke rizičnosti investicije iz razloga nesigurnosti otplate kredita zbog nedovoljno dokazane učinkovitosti tehnologije, nedostatak subvencija, itd)

Navedite financijske nedostatke/prepreke:

1.

2.

3.

NEDOSTACI I PREPREKE (GAPS)

3. Nedostaci/prepreke politika /aktivnosti (Policy gaps)

Važne nedostaci u politikama/aktivnostima koji sprečavaju upotrebu, odnosno šire korištenje ove ključne tehnologije (npr. nedostaci u znanju, zakonske zapreke ili nepostojanje kampanja i promidžba koje bi ukazale krajnjim korisnicima prednosti primjene tehnologije , premale kvote za FN itd.):

Navedite važne nedostatke u politikama/aktivnostima :

1.

2.

3.

4. Financijski instrumenti i razdoblje implementacije - Popis relevantnih financijskih instrumenata kojima će se prevladati naprijed navedeni financijski nedostaci i zapreke, te će pridonijeti upotrebi, odnosno širem korištenju ove ključne tehnologije.

Molimo dodajte početnu godinu primjene ili godinu važnu za razvoj financijskog instrumenta ako je razvoj potreban. (npr. porezne olakšice za tvrtke/izvođače /korisnike - razvoj porezne strategije -2015., pilot aktivnosti - 2016. porezni Program - 2017., procjena programa poreznih olakšica – 2018)

Popis relevantnih financijskih instrumenata:

1.

2.

3.

5. Politike/aktivnosti i razdoblje implementacije - *Popis relevantnih politika/aktivnosti kojima se mogu riješiti naprijed navedeni nedostaci politika i aktivnosti i koje će pridonijeti upotrebi, odnosno širem korištenju ključne tehnologije.*

Izraz „politika” se odnosi na bilo koju predloženu aktivnost bilo kojeg dionika i treba ga šire shvatiti . Ne odnosi samo na mjere poduzete od strane tijela javne vlasti.

Navesti početnu godinu primjene politike/aktivnosti.

Primjer :kampanja za podizanje svijesti s naglaskom na ekološkim i financijskim koristima koje proizlaze iz primjene predmetne tehnologije: Akcijski plan za kampanju – 2015. ,Kampanja za podizanje svijesti - 2016., Procjena učinaka kampanje za podizanje svijesti - 2016.)

Popis relevantnih politika/aktivnosti:

1.

2.

3.

DIONICI

6.Dionici - *Popis svih relevantnih dionika za provedbu politika/ aktivnosti i / ili financijskih instrumenata naprijed navednih.(npr. Grad Zagreb, ministarstva državna porezna tijela, fakulteti, banke, proizvođači, montažeri, udruge civilnog društva itd.)*

Popis dionika:

- 1.
- 2.
- 3.

7. Preporuke za praktičnu provedbu prioriternih aktivnosti - Cilj ovog dijela je **prepoznati potrebne korake za praktičnu primjenu** prioriternih politika/aktivnosti i financijskih instrumenata ranije određenih određenih pod točkama 4. i 5. predloška

Primjer :

1. Odrediti porezne olakšice za krajnje korisnike tehnologije i organizirati kampanju za podizanje svijesti za uporabu tehnologije.

Korak 1: Predstaviti donositeljima političkih odluka prednosti koje donosi uporaba ključne tehnologije njihovim biračima 8

Korak 2: Organizirati radne sastanke sa zainteresiranim stranama i donositeljima odluka na kojima će se detaljnije raspraviti potencijalna mjera

Korak 3: Pripremiti nacrt političke preporuke za porezne olakšice

Korak 4: Kampanja za podizanje svijesti o prednostima uporabe ključne tehnologije

Korak 5: Pripremiti Strategiju za implementaciju linije poreznih olakšica ili druge mjere

Korak 6: Provedba Strategije

HVALA NA POZORNOSTI!

Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj

e mail: miljenko.kovacevic@zagreb.hr

